7) OpenMP — Paralelizace smyček

- Doposud jsme se věnovali pouze jádru procesoru a co tam udělat pro zvýšení výkonu — zpracování instrukcí mimo pořadí, přeuspořádávání, přednačítání, spekulace, datový paralelismus, ...
- Nyní abstrahujeme od samotného jádra procesoru a budeme uvažovat paralelizaci na vyšší úrovni, tedy na více jádrech procesoru.
- Přednášky 7, 8, 10 jsou jak se to řeší softwarově a 11, 12, 13 jak je to udělané v hardware.

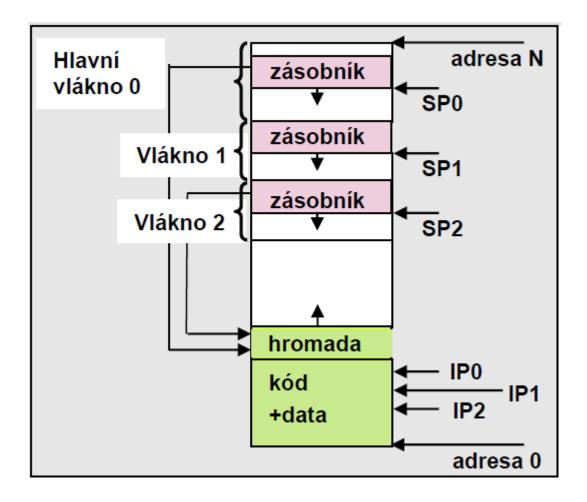
Úvod

Paralelní programovací modely

- SISD Single Instruction Single Data
  - Skalární procesor
- SIMD Single Instruction Multiple Data
  - Vektorové procesory
- MISD Multiple Instruction Single Data
  - Používá se pouze ve velmi speciálních případech
- MIMD Multiple Instruction Multiple Data
  - Vícevláknové procesory

Sdílený adresný prostor

• Vlákna fungují na systémech se sdílenou pamětí

- Každé vlákno má svůj zásobník, tedy cokoliv naalokované staticky, je privátní pro vlákno
- Halda je společná pro všechna vlákna, tedy cokoliv naalokované dynamicky (malloc, new, ...) je sdílené

Jak paralelizovat

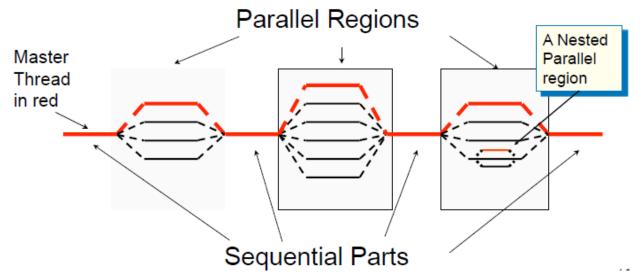
- Sekvenční jazyk + příkazy paralelního zpracování, komunikace a synchronizace
- Sekvenční jazyk + dynamické knihovny
- Sekvenční jazyk + direktivy pro kompilátor (pragma)
- OpenMP API kombinace direktiv a knihovních programů

Výpočetní model vláken

- Vlákna jsou ovládaná a použitá kernelem OS
- Hardware vlákno

Model zpracování vláken

Strukturovaný blok

• Na konci bloku bariéra — sloučení vláken (zabití potomků)

Vytvoření týmu vláken

Direktiva

pragma omp parallel

• Vytvoří paralelních sekci — vlákna

```
omp_set_num_threads(4);
double a[1000];

#pragma omp parallel [clause[clause]...]
{
   int id = omp_get_thread_num();
   work(id, a);
}
```

Dovětky

• Upravují chování direktivy parallel

private(list)

- Udělat privátní kopii sdílené proměnné
- Deklaruje novou privátní proměnnou, ale neinicializuje!

```
int a = 5;
#pragma omp parallel private(a)
```

```
{
    printf("a = %d\n", a); // vypise smeti
}
```

firstprivate(list)

 Stejný význam jako private, pouze s inicializací na hodnotu, ze které se tvoří kopie.

```
int a = 5;
#pragma omp parallel firstprivate(a)
{
    printf("a = %d\n", a); // vypise 5
}
```

- Privatizovat lze pouze uplné objekty, ne např. pouze nějaké prvky pole
- Privatizovat lze pouze objekty, které mají copy construktor nebo primitivní datové typy
  - o C++ Vector lze, C struktura lze, ...
  - C array nelze (nevíme kolik má prvků), pokud to uděláme, dostaneme neinicializovaný pointer — segfault

```
float a[10] = {0};
#pragma omp parallel private(a)
{
    a[3] = 123; // segfault
}
```

shared(list)

default(shared | none)

 Výchozí stav, vše nad paralelní sekcí je sdílené, můžu změnit, každé proměnné můžu nastavit jestli má být sdílená nebo privátní

reduction(operator:list)

Dílčí výsledky do finální hodnoty

if(logical expression)

Kdy vytvořit paralelní kód

copyin(list)

num_threads(thread_count)

Kolik má mít sekce vláken

Paralelizace smyček

- Paralelizuje se nejvnější smyčka
- Platí stejné podmínky jako u vektorizace

```
#pragma omp parallel
#pragma omp for
for (int i = 0; i < N; i++) {
    a[i] += b[i];
}</pre>
```

Tyto zápisy jsou ekvivalentní:

```
double res[MAX]; int i;
#pragma omp parallel
{
    #pragma omp for
    for (i = 0; i < MAX; i++)
        res[i] = huge();
    }
}</pre>
```

```
double res[MAX]; int i;
#pragma omp parallel for
{
  for (i = 0; i < MAX; i++)
    res[i] = huge();
  }
}</pre>
```

když paralelní oblast obsahuje jen #pragma omp for

Direktiva

pragma omp for

- Iterační paralelismus
- Vlákna si nějakým způsobem rozeberou iterace
- Zaručuje že je to vhodná smyčka (stejné podmínky jako pro vektorizaci)

Dovětky

private(list)

Stejný význam

firstprivate(list)

Stejný význam

lastprivate(list)

 Vezme se hodnota, která vznikne v poslední iteraci a uloží se zpět do původní proměnné mimo paralelní sekci

reduction(operator:list)

- Stejný význam
- Operátory:
  - +, -, *, min, max, bitové operace, nebo vlastní redukce

```
double A[MAX];
double ave = 0.0;

#pragma omp parallel for reduction (+: ave)
for (int i = 0; i < MAX; i++) {
    ave += A[i];
}
ave = ave / MAX</pre>
```

schedule(kind[, chunk_size]

- Jak rozložit zátěž mezi vlákna
- Kolik iterací dostane jaké vlákno?

nowait

• Na konci smyčky není jinak implicitní bariéra

I Dovětek nowait

```
T FIT
```

collapse

• Vytvoří jednu smyčku ze dvou vnořených a tu paralelizuje

```
#pragma omp parallel for collapse(2)
for (int y = 0; y < 25; ++y) {
    for (int x = 0; x < 80; ++x) {
        tick(x, y);
    }
}</pre>
```

Paralelizace smyček se závislostmi

 Mohu zaměnit vnitřní / vnější smyčky tak, aby vnější byla bez závilostí a mohla se paralelizovat Jak udělat iterace smyčky nezávislé, aby mohly být prováděny v libovolném pořadí bez závislostí?

Příklad:

```
for (i=2; i<=m; i++)
  for (j=1; j<=n; j++)
    a[i][j] = 2 * a[i-1][j];

Závislost v indexu i přemístíme do sekvenční smyčky, tam nevadí:
  int i, j;
  #pragma parallel for private(i)
  for (j=1; j<=n; j++) ← paralelní, j je impl. privátní
    for (i=2; i<=m; i++) ← sekvenční, i je privátní
    a[i][j] = 2 * a[i-1][j];</pre>
```

Pozor ale na lokalitu dat!

Plánování iterací

- Jak rozdělit iterace mezi vlákna?
- Lze specifikovat pomocí dovětku
  - schedule({static, dynamic, guided}, [chunk_size])

src: http://jakascorner.com/blog/2016/06/omp-for-scheduling.html

Chunksize

- Po kolika iteracích rozděluji
- Výchozí velikost = 1

Schedule type

Static

- Každému vláknu přidělím stejný počet iterací
- Vhodné pokud jsou iterace stejně náročné
- Nejmenší režie, rozdělení spočítá předem

Dynamic

- Vhodné pokud je každá iterace jinak náročná a já nemám způsob jak to spočítat
- Čím menší chunk size, tím větší režie (synchronizovaný přístup k indexu smyčky zamykání), ale zase horší vyvážení zátěže je třeba experimentálně najít něco vhodného

Guided

- Na počátku větší chunk size a progresivně snižuju
- Tedy nějaké vyvažování zátěže
- Jak?
  - První přidělení chunku:
    - q_0 = number_of_iterations / number_of_threads
  - Každé další přidělení:
    - q_i = q_{i-1} * (1 1 / number_of_threads)
- Příklad:
  - o Smyčka s 1000 iteracemi
  - o Paralelizace na 4 vláknech
  - o První chunk: 1000 / 4 = 250
  - o Druhý chunk: 250 * 3 / 4 = 188
  - o Třetí chunk: 188 * 3 / 4 = 141
  - o ...

<pre>schedule(guided):</pre>	****** * ***** ***** ****** ****
4	→
schedule(guided, 2): ************************************	*****
*****	*****
4	→
schedule(guided, 4):	*****
******	********
******	**** ***
4	>
schedule(guided, 8): ************************************	********
******	
	******** *******
4	+

Příklady

Příklad 1

Příklad: Privátní proměnné

```
T FIT
```

```
int x = 5, y = 6, z = 7;
float a[10], b[10], c[10];
#pragma omp parallel num threads(5) \
       private(x, a)
       firstprivate(y, b)
       shared(z, c)
 int thread id = omp get thread num();
                                       Co bude v proměnných?
 x++; y++; z++;
 a[thread id] = 0;
                                       Kam zapíši?
 b[thread id] = 1;
 c[thread_id] = 2;
 a += thread id; *a = 5;
 b += thread id; *b = 5;
                                       Kam zapíši?
 c += thread id; *c = 5;
```

```
int x = 5, y = 6, z = 7;
float a[10], b[10], c[10];
#pragma omp parallel
    num_threads(5)
   private(x, a)
    firstprivate(y, b)
    shared(z, c)
{
    int thread_id = omp_get_thread_num(); // privatni
    x++; // x = smeti
    y++; // y = 7 v kazdem vlaknu
    z++; // race condition, zde by byla treba kriticka sekce
         // a nejake atomicke pricteni, potom by byl vysledek
          // z = 7, 8, 9, 10, 11 postupne pro dana vlakna
    a[thread_id] = 0; // pristup pres neinicializovany pointer,
                       // segfault
```

Příklad 2

```
Příklad: matice b(m×n) krát vektor c(n×1) = vektor a(m×1)
  void mxv(int m, int n, double* a, double* b[],
              double* c)
    #pragma omp parallel for default(none) \
            shared(m,n,a,b,c)
                                          paralelní smyčka
    for (int i=0; i < m; i++)
                                         sekvenční smyčka
     double sum = 0.0;
     for (int j=0; j < n; j++)
        sum += b[i][j]*c[j];
     a[i] = sum;
    }
                                                 b
                                                        * C
   Bude-li m = 10 řádků a 2 vlákna,
   pak thread 0 si vezme řádky i = <0, 4>
   a thread 1 řádky i = <5, 9>.
```

```
void mxv(int m, int n, double* a, double* b[], double* c)
{
```

```
#pragma omp parallel for \
    default(none) \
    shared(m, n, a, b, c)

for (int i = 0; i < m; i++) {
    double sum = 0.0;
    for (int j = 0; j < n; j++) {
        sum += b[i][j] * c[j];
        a[i] = sum;
    }
}</pre>
```

Příklad 3

I Příklad redukce

```
T FIT
```

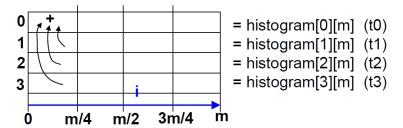
```
int mini = a[0];
int maxi = a[0];
for (i=1; i<n; i++)
{
   if (a[i]< mini)
        mini = a[i];
   if (a[i]> maxi)
        maxi = a[i];
}

int mini, maxi;
# pragma omp parallel for reduction
        (min:mini, max:maxi)
```

Příklad výpočtu histogram

- Vektor a[n] má prvky integer v intervalu <0, m-1>. Četnost výskytu různých hodnot se má znázornit histogramem histogram[m].
  - Nejdřív každé z P vláken vytvoří vlastní histogram histogram[myid][m], myid =
     0, ..., nt-1 ze svého segmentu vektoru a[n]
  - pak každé vlákno posčítá jednu část všech P histogramů do části jednoho globálního histogramu histogram [0][m].

■ Příklad: histogram hodnot prvků vektoru a[n]


```
int histogram [10][m];
                                     // až 10 vláken
#pragma omp parallel shared (a, m, n)
  int nt, myid, i, k;
  nt = omp get num threads();
  myid = omp get thread num();
  #pragma omp for schedule(static)
  for (i = 0; i < n; i++)</pre>
                                            //segmenty vektoru
     histogram[myid][a[i]]+=1;
  #pragma omp for schedule(static)
                                     //segmenty histogramů
  for (i = 0; i < m; i++) {</pre>
    for (k = 1; k < nt; k++)
                                     //vláken k > 0 do k = 0
      histogram[0][i]+=histogram[k][i];
  }
}
```

Příklad 5

Řízené plánování, příklad 4 vlákna = 4 barvy

T FIT

Příklad: 200 iterací. Postupně odebrané porce:

```
50 = \[ 200 /4 \] \]
38 = \[ 50(1 - 1/4) \],
29 = \[ 38(1 - 1/4) \],
22 = \[ 29(1 - 1/4) \], vlákno skončilo 1. porci iterací,
17, ... dostane 2. porci
13, .... vlákno přichází pro 2. porci
10, ... vlákno přichází pro 2. porci
8, ... vlákno přichází pro 3. porci,
6, ... atd.
5,
```

Celkem iterací na vlákna: 50, 50, 48, 52 a 11 synchronizovaných přístupů k indexu smyčky

Příklad 6

2.

I Příklad: rozvržení iterací na vlákna

 Mějme 35 stejně náročných iterací 0 až 34, 3 vlákna 0 až 2. Najděte všechny dávky iterací přidělené vláknům 0-2.

	vlákno 0	vlákno 1	vlákno 2		
static, no chunk	12	11	11		
static,	5 + 5 + 4	5 + 5	5 + 5		
chunk = 5					
dynamic,	7 + 7	7 +6	7		
chunk = 7					
guided,	12	8 + 3	6+4+1		
no chunk					

Příklad 7

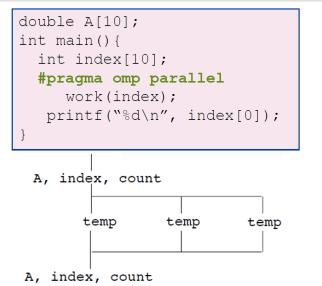
I Příklad sdílených a privátních dat


```
extern double A[10];
void work(int * index)
{
  double temp[10];
  static int count;
}
```

A, index a **count** jsou **sdílené** všemi vlákny.

temp je lokální (**privátní**) v každém vláknu.

Příklad 8

Příklad

/* konec paralelní oblasti: idx je náhodně nastaveno některými vlákny v některých iteracích. Lastprivate je zde nesmysl, lépe je použít redukci (např. když hledáme nejvyšší index nulového prvku ve vektoru data). */

8) OpenMP — Sekce a tasky

• S paralelníma oblastma je třeba šetřit, respektive jejich režie je poměrně náročná.

Paralelní sekce

- Pro funkční paralelismus
  - o Řada funkcí, které je možné vykonávat nezávisle

Direktivy

pragma omp sections

- Do této oblasti přijdou vlákna a začnou si rozebírat jednotlivé sekce
- Mohu používat stejné dovětky jako při for a simd
- Má na konci bariéru (stejně jako parallel)

pragma omp section

- Jednotlivé sekce pro rozebrání
- Nevím pořadí vykonání ani jaké vlákno vykoná co
- Každou sekci jedno vlákno
- Počet sekcí není možné tvořit za běhu programu
- V OpenMP neexistuje žádný způsob jak komunikovat mezi sekcemi, musel bych napsat vlastní komunikaci přes signálování

Mám 3 nezávislé množiny funkcí, vytvořím 3 sekce

pragma omp single

- Blok příkazů, která se vykoná pouze jednou a to prvním vláknen, které k němu dojde
- Na konci bloku je bariéra
- Dovětek copyprivate
  - Vlákno single zpřístupní svoje privátní proměnné ostatním vláknům

#pragma omp single

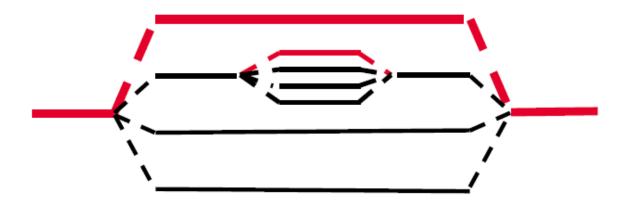
pragma omp master

- Blok příkazů, která se vykoná hlavním vláknem
- Na konci bloku není bariéra

#pragma omp master

Vnořený paralelismus

Uvnitř sekce nový pragma omp parallel

Pravidla používání direktiv sdílení práce (for, sections, single)

- K příkazu musí dojít všechna vlákna nebo žádné.
- Každé vlákno musí projít sérii příkazů sdílení práce ve stejném pořadí.
- Není dovoleno skočit dovnitř nebo ven z bloku spojeného s tímto příkazem (jedině exit()).
- Vnořování příkazů sdílení práce je nelegální.
- Příkazy sdílení práce nesmí uvnitř obsahovat bariéru.

- Mají implicitní bariéru nebo nowait na konci.
- Direktivy sdílení práce mohou být sirotci.

Tasky

- Blok příkazů, který je přidám do fronty, odkud si jej berou jednotlivý vlákna, co zrovna nemají co na práci.
- Jakmile nějaké vlákno narazí na task, přidá ho do fronty a jede dál.
- Oproti sekcím, můžeme generovat za chodu kolik a jak chceme!

Direktivy

pragma omp task

- Změna oproti zbytku OpenMP, všechny proměnné nad taskem nejsou public, ale firstprivate!
- Generování tasků probíhá vždy když někdo narazí na pragma omp task, tedy je třeba použít single (to má bariéru a čeká se na vygenerování tasků) nebo master

pragma omp taskwait

- Všechny tasky definované v aktuálním tasku, musí být dokončeny, než pokračuju.
- Pro rekurzi

pragma omp taskgroup

• Na konci skupiny jsou všechny tasky dokončeny

pragma omp cancel

• Konec výpočtu, pro vyhledávání

■ Příklad na OpenMP cancel – Je v matici nulový prvek?

```
T FIT
```

Probírali se ještě další věci, ale spíš takové detaily z OpenMP, hádám nebude na zkoušce.

Příklady

Příklad 1)

```
Příklad na tasky: Průchod vázaným seznamem
                                      Jedno vlákno bude řídit smyčku while,
  my pointer = listhead;
                                      generovat tasky pro další vlákna týmu
  #pragma omp parallel
                                          my_pointer musí být firstprivate,
     #pragma omp single nowait
                                          aby každý task měl def. svou hodnotu
      while (my pointer)
                                                               blok 1
         #pragma omp task firstprivate(my pointer)
                                                               blok 2
           do independent work (my pointer);
         my_pointer = my_pointer->next;
                                                               blok 3
     } // end of single - bariéra potlačena (nowait)
   // end of parallel region - implicitní bariéra

Všechny tasky dokončí zde
```

Příklad 2)

I Fibonacciova čísla sekvenčně - rekurzivně

n	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
fib(n)	0	1	1	2	3	5	8	13	21	34	55

```
if (n<2) return n;
```

Sekvenčně:

```
int seqfib(const int n)
{
  int x, y;
  if (n < 2) return n;

  x = seqfib(n - 1);
  y = seqfib(n - 2);
  return x + y;
}</pre>
```

Jakmile je dosaženo jisté hodnoty *n*, je lépe počítat fib(n) sekvenčně a režii tasků v OpenMP vynechat:

if $(n \le 30)$ return seqfib(n);

■ Fibonacciova čísla paralelně s tasky

```
T FIT
```

```
int fib_seq(int n)
{
    if (n < 2) {
        return n;
    }

    int a = fib_seq(n - 1);
    int b = fib_seq(n - 2);</pre>
```

```
return a + b;
}
int fibb(int n)
{
    if (n < 30) { // pro snadne vypocty nema smysl tvorit</pre>
                   // tasky, rezie by prevazovala
        return fib_seq(n);
    }
    else {
        int a, b;
        #pragma omp task shared(a)
            a = fibb(n - 1);
        #pragma omp task shared(b)
            b = fibb(n - 2);
        // zde je task pozastaven a vracen do fronty,
        #pragma omp taskwait
        return a + b;
    }
}
int main()
    #pragma omp parallel
        #pragma omp single
            fibb(100);
    } // zde je bariera a vlakna si rozebiraji tasky
```

```
return 0;
```

10) OpenMP — synchronizace

Úvod

- Synchronizace slouží
  - o K ochraně přístupů ke sdílených datům
  - o K čekání na nějakou událost (producent konzument)
  - K vynucení pořadí akcí
  - o ...

Direktivy

Vysoká úroveň

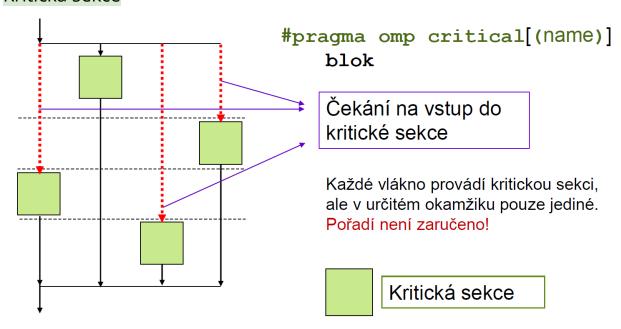
- critical
- atomic
- barrier
- master
- ordered

Nízká úroveň

- Jsou součástí direktiv vyšší úrovně
- flush
- locks

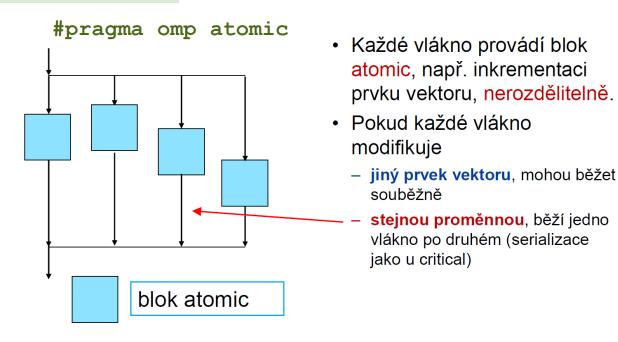
Vzájemné vyloučení

Kritická sekce

- Kritická sekce je jedna a pouze globální! Pokud chci více kritických sekcí, je nutné použít identifikátory.
- Poměrně velká režie, když to jde, používat atomic.

Atomická modifikace

- Chrání aktualizaci jednoho paměťového místa
- Pouze pro
  - Triviální datové typy, které načtu jednou instrukcí! (ne struktury)
    - int, float, double, char, ...
  - Triviální operace
    - +,*,,/, bitwise AND, XOR, OR (&, ^, |), <<, >>

Dovětky

- read
- write
- update
  - Vychozi stav
- capture
  - o Ctu hodnotu a zapisuju novou
- seq_cst
  - Vnucení konzistence, všechno co je předtím, se musí dokončit, žádné předbíhání

```
// ctu hodnotu a zapisuju novou
#pragma omp atomic capture
{
    old_value = *p;
    (*p)++;
```

}

```
// histogram
#pragma omp parallel
{
    #pragma omp for shared(histogram, a, n)
    for (i = 0; i < n; i++) {
         #pragma omp atomic
         histogram[a[i]] += 1;
    }
}</pre>
```

```
// v podstate implementace redukce se scitanim
s = 0;
#pragma omp parallel
{
    int mysum = 0;
    #pragma omp for nowait
    for (int i = 0; i < n; i++) {
        mysum += a[i];
    }
    #pragma omp atomic
    s += mysum;
}</pre>
```

Synchronizace událostmi

• Jde o to, zařídit pořadí nějakých událostí

Direktivy

Bariéra

- Výchozí u každé direktivy parallel, for, section, taskgroup
- Čeka se až dojdou všechna vlákna, poté se pokračuje
- Bariéry nejsou dovoleny v dynamickém rozsahu nedává smysl
  - o for, ordered, sections, single, master

#pragma omp barrier

Ordered

- Oblast, která se provádí v sekvenčním pořadí
- Například pro logování a debugování, jinak moc nedává smysl

```
void work(int k)
{
     #pragma omp ordered
     printf("%d ", k); // zde budou vlakna cekat
}

#pragma omp for ordered schedule(dynamic)
for (i = low; i < high; i += step) {
     work(i);
}</pre>
```

Master

- Označuje blok kódu v rámci paralelní oblasti, který je vykonáván hlavním vláknem, ostatní vláka přeskočí
- Neobsahuje implicitní bariéru na konci
- Použití:
  - o Pro čtení parametrů a generování tasků

```
#pragma omp master
```

Synchronizace programovaná uživatelem

Direktivy

Flush

- Zábrana, která specifikuje, kde se v kódu povoluje předbíhání
- Nad flushem nic nesmí předbíhat to pod ním
- Vnutí sekvenční konzistenci
- Volitelný dovětek seznam proměnných, který se musí "spláchnout"

Locks

•